

SAYI : B.02.0.007.00/ 1214
KONU :Yazılı Soru Önergeleri

28.12/2009

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE**

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 13.08.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-14725 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde Bakanlığuma gönderilen Adıyaman Milletvekili Sayın Şevket KÖSE, Ardahan Milletvekili Sayın Ensar ÖĞÜT ve İzmir Milletvekili Sayın Selçuk AYHAN'a ait yazılı soru önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Bşk.Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 3 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 3 Yazı

**ARDAHAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ENSAR ÖĞÜT'ÜN
7/9004 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

"Ülkemizde 8,5 milyon engelli vatandaşımız bulunmaktadır. Bunların içerisinde görme engellilik oranı %0,4 den fazla olarak verilerde görülmektedir. Dünya Sağlık Teşkilatı raporunda 15 yaş altındaki nüfus oranı %30 dur. 78 bin görme engelli evladımızdan engelliler okuluna devam eden öğrenci sayısı 10 bin civarındadır.

SORU :

Bu durumda binlerce engelli çocuğumuz temel hakkı olan eğitimden faydalanamıyor. Bu evlatlarımızın eğitim almalarını sağlamak için ne gibi önlemler alınıyor ?"

CEVAP :

Özürülerin eğitimiyle ilgili düzenlemelerin yer aldığı Kanunlar;

*14.06.1973 tarihli ve 1793 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu (**Madde 4** - Eğitim kurumları dil, ırk, cinsiyet ve din ayrımı gözetilmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz, **Madde 5** - Milli eğitim hizmeti, Türk vatandaşlarının istek ve kabiliyetleri ile Türk toplumunun ihtiyaçlarına göre düzenlenir, **Madde 8** - Eğitimde kadın, erkek herkese fırsat ve imkân eşitliği sağlanır. Maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim kademelerine kadar öğrenim görmelerini sağlamak amacıyla parasız yatılılık, burs, kredi ve başka yollarla gerekli yardımlar yapılır. Özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocukları yetiştirmek için özel tedbirler alınır.)

*05.06.1986 tarihli ve 30308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu (**Madde 39** - Bakanlık, özel eğitime muhtaç kişilere iş hayatında geçerliliği olan görevlere hazırlayıcı özel meslek kursları düzenler. Kursların düzenlenmesinde ve uygulanmasında bu kişilerin ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri dikkate alınır. Kurslara katılanlar kursa devam ettikleri sürece bu Kanunun çıkar ve öğrencilere verdiği haklardan yararlanırlar.)

*30.04.1992 tarihli ve 3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun (**Ek Madde 3- (Değişik 24/7/2008-5793/25 md.)** Özürü sağlık kurulu raporu düzenlemeye yetkili sağlık kurum veya kuruluşlarınca verilen sağlık kurulu raporuyla asgari % 20 özürü olduğu tespit edilen ve özel eğitim değerlendirme kurulları tarafından da eğitsel değerlendirme ve tanılamaları yapılarak 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında açılan özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde verilen destek eğitimini almaları uygun görülen; görme, işitme, dil-konuşma, spastik, zihinsel, ortopedik veya ruhsal özürü bireylerin; eğitim giderlerinin her yıl Maliye Bakanlığınca belirlenen tutarı, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine bu amaçla konulan ödenekten karşılanır. Bu özürü bireylerin, özür grupları ve dereceleri ile özür niteliğine göre eğitim programlarının kapsamı ve eğitim süreleri, Özürüler İdaresi Başkanlığının görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça hazırlanacak ve bu Kanunun yayımını izleyen 6 ay içinde yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir. Söz konusu eğitim hizmetini sunan veya yararlananların, gerçek dışı beyanda bulunmak suretiyle fazladan ödemeye sebebiyet vermeleri durumunda bu tutarlar, iki katı ve kanuni faiziyle birlikte ilgililerden müteselsilen geri tahsil edilir. Bu fiillerin özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri tarafından tekrarı hâlinde, ayrıca kurum açma izinleri iptal edilir.)

Özel eğitim gerektiren bireylerin, Türk Milli Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda, genel ve mesleki eğitim görme haklarını kullanabilmelerini

sağlamaya yönelik esasları düzenleyen 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 06.06.1997 tarih ve 23011 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu kararname özel eğitim gerektiren bireyler ile onlara doğrudan veya dolaylı olarak sunulacak eğitim hizmetlerini; bu hizmetleri sağlayacak okul, kurum ve programları kapsar.

01.07.2005 tarihinde kabul edilen ve 07.07.2005 tarih ve 25868 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5378 sayılı "Özürllüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"un Eğitim ve Öğretim Başlıklı ve Eğitsel Değerlendirme başlıklı aşağıda sunulan 15 ve 16 ncı maddeleri ile özürllülerin eğitiminde yeni düzenlemeler getirmiştir.

Madde 15- Hiçbir gerekçeyle özürllülerin eğitim alması engellenemez. Özürllü çocuklara, gençlere ve yetişkinlere, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, bütünleştirilmiş ortamlarda ve özürllü olmayanlarla eşit eğitim imkânı sağlanır.

Özürllü üniversite öğrencilerinin öğrenim hayatlarını kolaylaştırabilmek için Yükseköğretim Kurulu bünyesinde araç-gereç temini, özel ders materyallerinin hazırlanması, özürllülere uygun eğitim, araştırma ve barındırma ortamlarının hazırlanmasının temini gibi konularda çalışma yapmak üzere Özürllüler Danışma ve Koordinasyon Merkezi kurulur.

Özürllüler Danışma ve Koordinasyon Merkezinin çalışma usul ve esasları, Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurumu ile Özürllüler İdaresi Başkanlığınca müştereken hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

İşitme özürllülerin eğitim ve iletişimlerinin sağlanması amacıyla Türk Dil Kurumu Başkanlığı tarafından Türk işaret dili sistemi oluşturulur. Bu sistemin oluşturulmasına ve uygulanmasına yönelik çalışmaların esas ve usulleri Türk Dil Kurumu Başkanlığı koordinatörlüğünde, Millî Eğitim Bakanlığı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü ve Özürllüler İdaresi Başkanlığınca müştereken çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Özürllülerin, her türlü eğitim ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamak üzere kabartma, sesli, elektronik kitap; alt yazılı film ve benzeri materyal üretilmesini teminen gerekli işlemler, Millî Eğitim Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca müştereken yürütülür.

Madde 16- Özürllülerin eğitsel değerlendirme ve tanınması il milli eğitim müdürlükleri rehberlik araştırma merkezlerinde uzman kişilerden oluşan ve özürllü ailesinin yer aldığı özel eğitim değerlendirme kurulu tarafından yapılır ve eğitim plânlaması geliştirilir. Bu plânlama her yıl yeniden değerlendirilerek gelişmeler doğrultusunda gözden geçirilir.

Çıracılık eğitimi almak isteyen özürllülerin ilgi, istek, yetenek ve becerileri doğrultusunda ve sağlık kurulu raporunu da dikkate almak suretiyle hangi meslek dalında eğitim alacaklarına kurul karar verir.

Kurulun teşkili ve çalışma usul ve esasları Millî Eğitim Bakanlığı ile Özürllüler İdaresi Başkanlığınca müştereken çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişiler tarafından açılacak özel öğretim kurumlarına kurum açma izni verilmesi, kurumun nakli, devri, personel çalıştırılması, kurumlara yapılacak malî destek ve bu kurumların eğitim-öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının; eğitim-öğretim, yönetim, denetim, gözetim ve personel çalıştırılmasına ilişkin usul ve esasları düzenleyen 08.02.2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu özel eğitimin yaygınlaştırılmasında etkili olacağı düşünülen bir başka Kanundur.

İlgili Kanunlar çerçevesinde çıkarılan ve özürllülerin eğitiminde usul ve esasın düzenlendiği çok sayıda yönetmelik mevcuttur. Bu Yönetmelikler;

- 1- Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumların Yönetici ve Öğretmenlerinin Norm Kadrolarına İlişkin Yönetmelik,
- 2- Milli Eğitim Bakanlığı Özel, Özel Eğitim Kursları Yönetmeliği,
- 3- Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği,
- 4- Özürlü Bireylere Uygulanacak Destek Eğitim Programları ve Eğitim Giderlerinin Karşılmasına Dair Yönetmelik,
- 5- Türk İşaret Dili Sisteminin Oluşturulması ve Uygulanmasına Yönelik Usul ve Esasların Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik,
- 6- İşaret Dili Tercümanlığı Hizmeti Verecek Personelin Yetiştirilmesi İle Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik,
- 7- Yüksek Öğretim Kurumları Özürlüler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliğidir.

Özürlüler İdaresi Başkanlığının amacı, özürlülere yönelik hizmetlerin düzenli, etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini temin etmek için; ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, özürlüler ile ilgili ulusal politikanın oluşmasına yardımcı olmak, özürlülerin problemlerini tespit etmek ve bunların çözüm yollarını araştırmaktır.

Bu amaç doğrultusunda özürlülerle ilgili mevzuat düzenlemeleri, politikaları belirleme, planlama ve benzeri faaliyetlerde ilgili kurum ve kuruluşlarla koordine ve işbirliği içinde çalışmalar yürütülmesine özen gösterilmekte, özürlülerin problemlerinin çözümüne yönelik ilgili kurum ve kuruluşlara önerilerde bulunduğu gibi, söz konusu kurum ve kuruluşlar tarafından Özürlüler İdaresi Başkanlığı görüşüne sunulan çalışmalara da katkı sunulmaktadır.

Özürlüler İdaresi Başkanlığı, özellikle; eğitim, sağlık, istihdam, bakım, sosyal yaşama katılım alanında koordineli çalışmalar yürütmekle birlikte, bu alanlarda sunulan hizmetlerin takip, denetim ve planlamasından sorumlu bir kurum değildir.

Özürlülerin eğitimi bunlardan en önemlisi olup, Milli Eğitim Bakanlığının yetki ve sorumluluğundadır.

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü tarafından özürlülerin eğitimi konusunda çalışmalar yürütülmektedir.

Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü kayıtlarına göre 165 özel özel eğitim okulunda 4138 özürlü öğrenci, 1696 özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi'nde 181.655 özürlü rehabilitasyon hizmetinden yararlanmaktadır.

Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü 2007-2008 yılı verilerine göre;

*561 resmi özel eğitim okulunda (İlköğretim, Lise, Meslek Lisesi, İş Eğitim Merkezi, Eğitim Uygulama Okulu, vb.) 4758 öğretmen, 609 yönetici ile 28252 öğrenci özel eğitimden yararlanmaktadır.

*801 okulun 1076 özel eğitim sınıfında 9252, kaynaştırma eğitimi olan ilköğretim Okullarındaki 34214 sınıfta 56716, kaynaştırma eğitimi olan Orta Öğretimdeki 866 sınıfta 1788 olmak üzere 67756 özürlü öğrenci eğitim almakta olup, bunların bir bölümünü görme özürlü öğrenciler oluşturmaktadır.(Ek-1)

http://orgm.meb.gov.tr/lstatistikler/2007-2008_GENEL_SONUC.pdf

Saygılarımla.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı

2007-2008 YILI ÖZEL EĞİTİM REHBERLİK VE DANIŞMA HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KURUM VE ÖĞRENCİ SAYILARI

OKUL / KURUM TÜRÜ	OKUL KURUM	ÖĞRENCİ SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI	YÖNETİCİ SAYISI	GENEL TOPLAM (Öğretmen + Yönetici)
İşitme Engelliler İlköğretim Okulu	48	4987	903	170	1073
İşitme Engelliler Meslek Liseleri	15	1301	158	40	198
Görme Engelliler İlköğretim Okulları	16	1349	337	61	398
Ortopedik Engelliler İlköğretim Okulları	3	442	70	6	78
Ortopedik Engelliler Meslek Liseleri	2	96	21	5	28
Eğilimsiz Zihinsel Engelliler İlköğretim Okulları	50	2889	1076	92	1282
Eğilimsiz Zihinsel Engelliler İş Okulları	64	2736			
Çiftlebilir Zihinsel Engelliler Eğitim Uygulama Okulları	121	6328	1415	161	1720
Çiftlebilir Zihinsel Engelliler İş Eğitim Merkezleri	124	2878	445	53	498
Üstün Zekalı ve Üstün Yetenekliler	45	5756	89		89
Hastane İlköğretim Okulları Öğrenci sayıları yıl içinde değişken) 5492-68-5580 öğrenci sayısı bir önceki öğretim yılına ait hastanede yatmakta iken eğitimlerine devam eden yıllık toplam öğrenci sayılarıdır.	47	5492*			
Olusluk Çocuklar Eğitim Merkezleri	23	862			
Olusluk Çocuklar İş Eğitim Merkezleri	2	89	228	15	243
Mekhank Unut Çocukları Sosyal Rehabilitasyon Merkezi Yatılı İlköğretim Okulu (Uyumu Götürge Olanlar)	1	20	9	3	12
Görme Engelliler Basımevl. ve Akşam Sanat Okulu	1 kurum		8	3	11
Özel Ejik Ok.Bünyesinde Anasınıfı 68 okulda, 101 pubede 646 öğrenci (hastane İCO Anasınıfı öğrenci sayısı:5 okulda 8 sitede 88 öğrenci olup toplamı detaylı değildir)		558* hastane ok.harfç	94* hastane okulu harfç (8)		
Eyde Eğitim		18* harfç			

ÖZEL EĞİTİM SINIFLARI VE KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ

EĞİTİM TÜRÜ	Okul Sayısı	Sınıf Sayısı	Öğrenci Sayısı
Özel Eğitim Sınıfı	801	1078	8262
Kaynaştırma Eğitim/İCO		34214	58776
Kaynaştırma Eğitim/Ortaöğretim		686	1788
TOPLAM	801	38158	67768

TÜRKİYE GENELİ ÖZEL EĞİTİM YARARLANAN ENGELLİ VE ÖĞRENCİ SAYISI

ÖZEL EĞİTİM OKULLARINDA 28252 KAYNAŞTIRMA VE ÖZEL EĞİTİM SINIFLARINDA 67.756 ÖZEL EĞİTİM SINIFLARINDA 67.756 ÖZEL EĞİTİM OKULLARINDA 4138 VE REHABİLİTASYON MERKEZLERİNDE 181.665 (0-18 yaş arası) KİŞİ REHABİLİTASYON HİZMETLERİNDEN YARARLANMAKTADIR. (558-28.252+67.756+4.138+181.665=282.369 (5580Hast. İlköğr.Ok.harfç)
--

REHBERLİK ARAŞTIRMA MERKEZLERİ VE PSI. DNS. REHBERLİK BÜROLARI

Rehber Öğretmen Sayısı	Rehberlik Ve Araştırma Merkezinde	Genel Müdürlüğe Bağlı Okullarda	Okul Rehberlik Ve Psik. Danş. Servislerinde	Türkiye Genelinde
933	933	307	11613	12753
Rehberlik Ve Araştırma Merkezi	Reh. Arş. Mer. Ve Reh. Büro Sayısı	Rehber Öğretmen Sayısı	Diğer Branş Öğretmen Sayısı	Yönetici
188	188	933	300	145